

KENNIS CENTRUM
Agrofood en Ondernemen

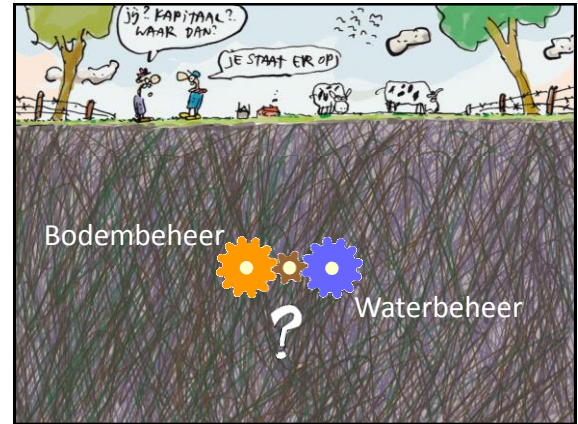
inspireren, creëren en waarderen

Waarom is de bodem belangrijk voor het waterbeheer?

Gera van Os
Lector Duurzaam Bodembeheer (CAH Vientum)
Onderzoeker Bodem- en plantgezondheid (WUR)

CAH Vientum Wageningen

WAGENINGEN

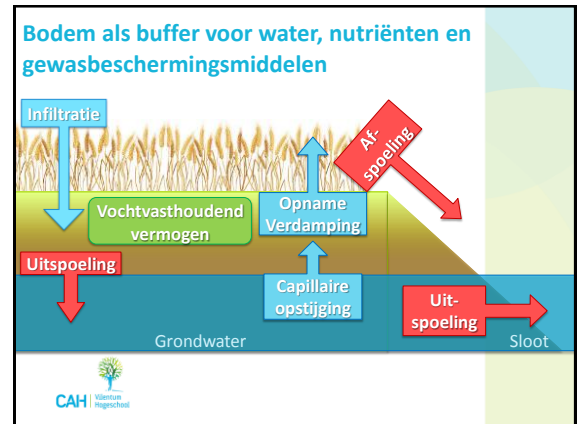
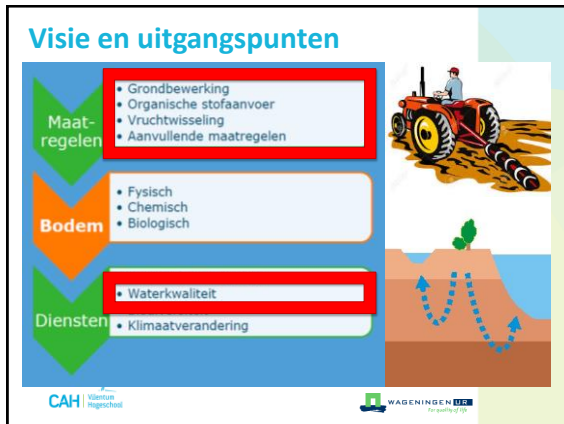

De bodem levert diensten

Voedsel-productie en inkomen	Water-beheer	Klimaat-verandering	Bio-diversiteit

CAH Vientum Wageningen

WAGENINGEN

Organische stof voor de bodem

Gezond eten = gevarieerd eten

Organisch stof aanvoer

=
Gewasresten + stro
+ groenbemesters
+ dierlijke mest + compost

Stabiele organische stof
voor de structuur

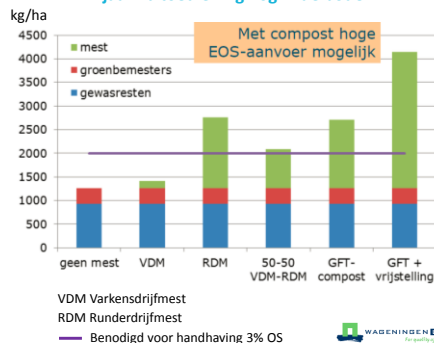
en

Afbreekbare organische stof
als voedsel voor het bodemleven

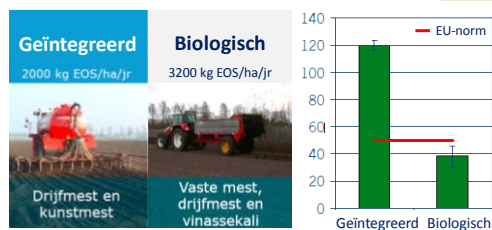
Effectief Organisch Stof gehalte

1 jaar na toediening nog in de bodem

Organische stof en uitspoeling

Vergelijking Geïntegreerd en Biologisch teeltsysteem

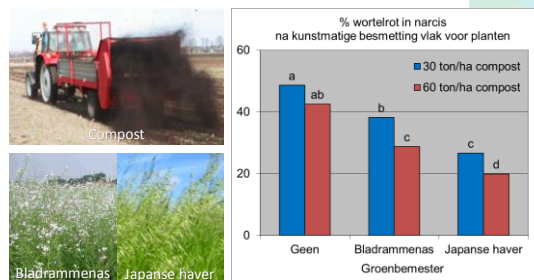
Hogere aanvoer effectief organische stof leidt tot minder uitspoeling.

Nitratconcentraties in het grondwater (mg/liter)

Organische stof en bodemweerbaarheid

tegen *Pratylenchus penetrans* (wortellesiaaaltje)

Meer compost → minder wortelrot
Met groenbemesters minder wortelrot

Verhoging organische stof gehalte

Effect op bodemvruchtbaarheid

- Betere aggregaat stabiliteit
- Betere poriëngrootteverdeling
- Beter vocht-lucht verhouding
- Betere bewerkbaarheid
- Minder erosie
- Minder verslemping
- Minder verdichting
- Minder wateroverlast
- Meer mineralisatie, humificatie
- Verhoging nutriënten efficiëntie
- Betere bodemweerbaarheid
- Bodembiodiversiteit

Effect op waterkwaliteit

- Betere infiltratie
- Minder afspoeling
- Meer waterberging
- Minder uitspoeling van nutriënten en gewas-beschermingsmiddelen

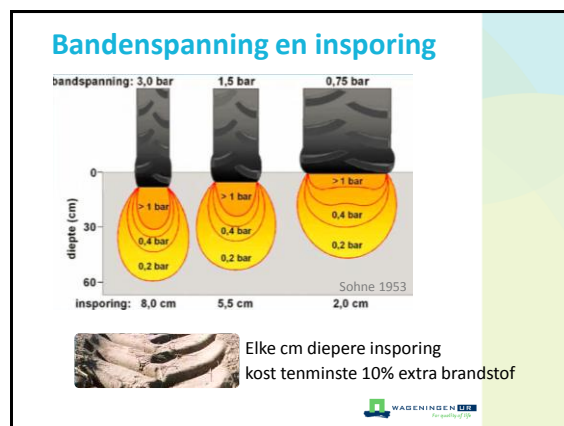
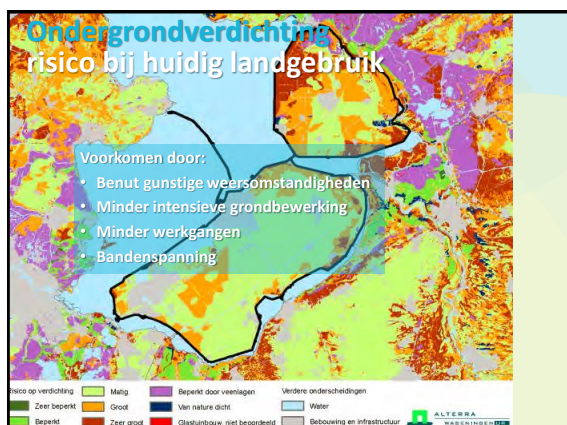
Gewasrotatie: groenbemesters

Voordelen

- Verbetering bodemstructuur en bodemleven
- Minder verslemping, erosie, afspoeling
- Minder uitspoeling stikstof ('stikstof vanggewas')
- Vlinderbloemigen: extra stikstofbinding uit de lucht
- Minder zaadonkruiden
- Sommige gewassen: bestrijding van aaltjes
- Toevoer organische stof (met alle voordelen van dien)

Belangrijk aandachtspunt:

- Soms goede waardplant voor aaltjes

Precisietechnieken

Vaste rijpaden

Vaste rijpadensysteem

RTK-DGPS
positiebepaling

30 cm brede
rupsen

Geen verdichting tussen de rijpaden

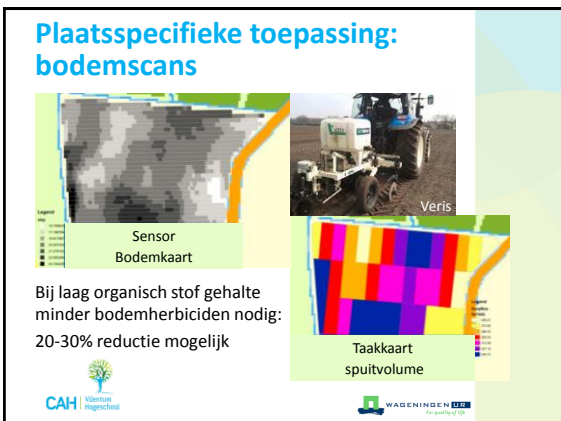
Plaatspecifieke toepassing: rijenbemesting

Plaatspecifieke toepassing: sensorgestuurd

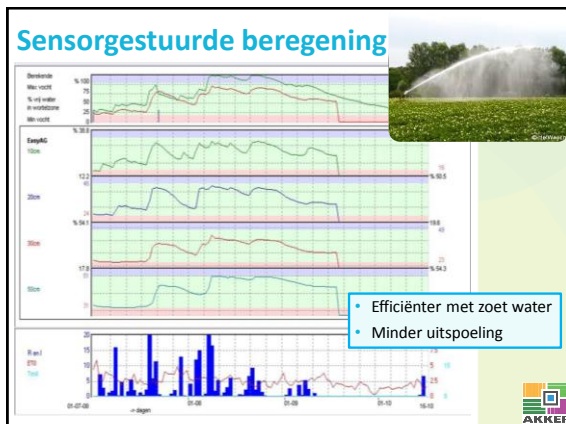

Plaatspecifieke toepassing: bodemscaans

Vochtsensoren

Spaarwater: duurzaam watergebruik in een verziltende omgeving

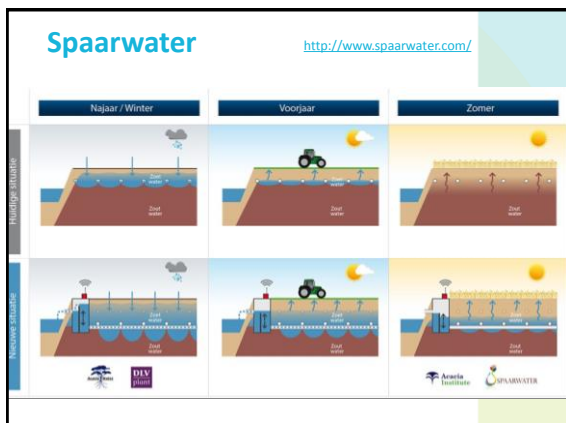
- Beschikbaarheid van zoet water
- Tegengaan van gebiedsverdroging
- Bestrijding van verzilting
- Sturing op perceelsniveau
- Efficiënte beregening en bemesting door fertigatie
- Minder uit- en afspoeling

<http://www.spaarwater.com/>

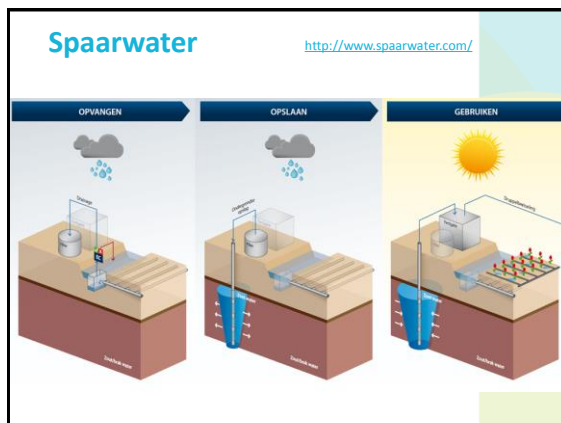
Spaarwater

<http://www.spaarwater.com/>

Spaarwater

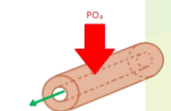
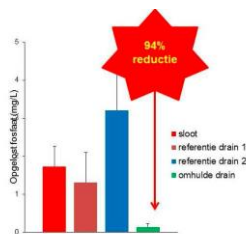
<http://www.spaarwater.com/>

Fosfaatfilter bij drainage

Methode met ijzerzand:

- Omhulde drainagebuizen
- Nevenproduct uit drinkwaterbereiding
- Kosten: ca. €15 /kg P/jaar

Het principe werkt!

Nog in onderzoek:

- Werkingsduur
- Waterdoorlatendheid
- Opschaling

Zonder goed bodembeheer géén duurzaam watersysteem

